

دستورالعمل شرایط و ضوابط اختصاصی

کارگاه های آموزش هنر با رویکرد توانبخشی
(توانبخشی هنری)

مقدمه:

پژوهشگران حوزه کاربردی روانشناسی هنر بر نقش هنر در کمک به روند بهبود و درمان عملکردهای ذهنی، رفتاری و حسی - حرکتی افراد دارای معلولیت تاکید دارند. بر مبنای تحقیقات وسیع انجام شده، امروزه دیگر کسی در مورد اثر گذاری فعالیت های هنری بر این روند تردیدی نداشته و بیشتر مباحث مطرح شده بر محور روش های مناسب آموزشی در این حیطه قرار گرفته است. ایجاد فرصتهای برابر آموزشی که متناسب با نوع معلولیت و کم توانی آنان برنامه ریزی شده باشد؛ با رشد اعتماد به نفس و اصلاح خود پنداره آنان، بستر ورود عزت مندانه و تعامل با جامعه را برای آنان فراهم خواهد آورد.

برای اینکه افراد دارای معلولیت بتوانند از حداکثر توان خود به طور کامل بهره برداری نموده و خود را به عنوان یکی از اعضای برابر و با ارزش جامعه بپذیرند، اقدامات فراوانی برای رفع موانع و چالشهایی که موجب تداوم محرومیت آنان است باید انجام شود. تلاش فراگیر همه ذیربطان و آحاد جامعه می تواند بسترهای اجرای چنین کاری را فراهم آورد.

فعالیت در یکی از زمینه های طیف وسیع رشته های گوناگون هنری علاوه بر تاثیر گذاری و کمک به روند بهبود، درمان و توانبخشی آنان؛ می تواند موجب رشد اجتماعی، روانی، حرکتی و شناختی آنان گردد. این دستور العمل، بنا به ضرورت هماهنگی و قانونمند نمودن فعالیت مراکز برای ایجاد و بهره برداری از واحد آموزش و توانبخشی هنری تهیه و تدوین گردیده است.

هدف:

هدف از برگزاری کارگاه های آموزش هنر در مراکز توانبخشی روزانه، بهره برداری بهینه از ساعات، فضاها و امکانات موجود در این مراکز است که تداخلی با ساعات و امکانات آموزشی در روند جاری مراکز نداشته باشد.

دست آورد:

آموزش مهارتهای هنری با روش های ویژه منطبق با میزان توانائی توانجویان و بهره مندی آنان از منافع این آموزش ها دست آورد این فعالیت ها خواهد بود.

فرایند درخواست مجوز فعالیت

طی فرایند زیر برای دریافت مجوز فعالیت و تشکیل کلاس های هنری در مراکز الزامی است :

۱. درخواست کتبی مجوز برگزاری کلاس های توانبخشی هنری به اداره کل بهزیستی استان مربوطه
۲. تعیین رشته هنری برای برگزاری کلاس های آموزشی مورد تقاضا
۳. ارائه مدارک تحصیلی مرتبط مربیان برای طی دوره آموزشی در هر رشته معین شده به صورت جداگانه (بند ۱ ماده ۲)
۴. گذراندن دوره کوتاه مدت آموزش تخصصی توانبخشی هنری به مدت ۱۶ ساعت و اخذ مدرک دوره از سوی دفتر امور توانبخشی روزانه و توانپزشکی
۵. بررسی و تأیید امکانات برگزاری کلاس ها توسط کارشناس هنری اداره کل بهزیستی استان (بندهای ماده ۶)
۶. صدور مجوز یک ساله برگزاری کلاس ها در رشته های مورد تقاضا

تبصره یک: برگزاری هر کلاس مستلزم معرفی و ارائه مدارک مربی با رشته مرتبط به اداره کل بهزیستی استان .

تبصره دو: فرایند و دست آورد کلاس ها ؛ با نظارت کارشناس هنری استان بررسی خواهد شد .

تبصره سه: حضور مسئول فنی ، یک نفر خدمه و مربیان رشته های مورد تدریس در روزها و ساعات اعلام شده الزامی است .

تبصره چهار: مراکز با تامین نیروی آموزشی متخصص می توانند در هر کدام از زمینه های ذکر شده فعالیت نمایند .

ماده ۱

تعاریف

۱-۱: آموزش هنر

آموزش هنر در اینجا ، به روش های ویژه آموزشی منطبق با درک و سطح توانائی و نیاز توانبخشی افراد دارای معلولیت در سه عرصه هنرهای نمایشی ؛ موسیقی و هنرهای تجسمی ؛ اطلاق می شود .

۱-۲: توانبخشی هنری

توانبخشی هنری به مجموعه ای از آموزش های هنری با روشهای ویژه اطلاق میشود که به افراد دارای معلولیت های حسی- حرکتی، ذهنی، اختلالات طیف اتیسم و نیز روانی، است که به افراد دارای معلولیت کمک می کند تا با دستیابی به مهارتها و توانمندی های لازم هنری ؛ با عزت نفس و امید ، آماده مشارکت در زندگی اجتماعی و حضور در جامعه باشد .

۱-۳: کارگاه آموزش و توانبخشی هنری

به بخشی از یک مرکز توانبخشی اطلاق می گردد ؛ که امکانات لازم برای آموزش های هنری ویژه افراد دارای معلولیت را دارا بوده و در ساعات پس از فعالیت روزانه مرکز ؛ به ارائه خدمات آموزشی در زمینه رشته های گوناگون هنری به افراد معلول واجد شرایط در این زمینه می پردازد .

کارگاه های آموزش هنر ، می توانند در همه زمینه های هنری ذکر شده (هنرهای نمایشی ، موسیقی و هنرهای تجسمی) و یا یکی از آنها فعال بوده و به ارائه خدمات بپردازند .

۱-۴-هنرجو

به افراد دارای معلولیت تحت پوشش سازمان بهزیستی اطلاق می گردد که در زمینه های هنری در این مراکز آموزش می بینند .

ماده ۲

شرایط تخصصی مربی هنری

۲-۱: شرایط مربی هنری

مربیانی که در کارگاه های توانبخشی هنری و در هریک از رشته های راه اندازی شده از سوی مراکز ؛ مشغول به کار خواهند شد باید شرایط زیر را دارا باشند :

۲-۱-۱- دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی مرتبط با موضوع تدریس در هر یک از رشته های هنری (هنرهای تجسمی ، هنرهای نمایشی [سینما و تئاتر] ، موسیقی) و یا دارا بودن مدرک معادل هنری کارشناسی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سابقه حداقل یک سال کار مرتبط با یکی گروه های ذکر شده در (بند ۴ ماده ۱)

۲-۱-۲- گذراندن دوره کوتاه مدت آموزش " آشنایی با معلولیت ها و اصول توانبخشی " به مدت ۸ ساعت و اخذ مدرک دوره از سوی معاونت امور توانبخشی بهزیستی استان .

تبصره ۱ : سرفصل دروس آموزشی مورد نظر از سوی دفتر امور توانبخشی روزانه و توانپزشکی در اختیار اداره کل بهزیستی استان قرار خواهد گرفت .

ماده ۳

ضوابط پذیرش هنرجو

۳-۱- ضوابط پذیرش هنرجو

هر فرد دارای معلولیت، مشروط به دارا بودن شرایط عمومی ذیل می تواند واجد شرایط پذیرش و ثبت نام در کارگاه های توانبخشی هنری باشد. ، این شرایط عبارتند از:

• کلیه افراد دارای معلولیت

تبصره یک : در این کارگاه ها ؛ پذیرش از هر دو جنسیت (دختر و پسر) و بدون محدودیت سنی انجام می شود .

تبصره دو : توانجویانی که از توانائی کافی برای مراقبت از خود برخوردار نیستند ؛ با همراهی یکی از والدین پذیرش خواهند

شد .

ماده ۴

ظرفیت و زمانبندی کلاس ها

۴-۱- ظرفیت و زمانبندی کلاس ها

- ۴-۱-۱- ثبت نام در کلاس ها به صورت ماهیانه انجام می پذیرد .
- ۴-۱-۲- در هر کدام از رشته های هنری ذکر شده ؛ هر کلاس ۴۵ دقیقه و دو روز در هفته خواهد بود .
- تبصره یک : زمان و روز کلاس ها بنا بر تشخیص مربی و مسئول فنی مرکز از وضعیت روحی و جسمی هنرجویان می تواند قابل تغییر باشد.
- ۴-۱-۳- کلاس ها به دو صورت انفرادی و گروهی تشکیل خواهد شد .
- تبصره دو : در صورت وجود اختلال رفتاری در توانجو ، تشخیص شرکت در کلاس های گروهی بر عهده مسئول فنی و مربی هنری خواهد بود .
- تبصره سه : مرکز مجاز است دست آوردهای هنری در کارگاه ها را از طریق حضور در نمایشگاه ها ، برگزاری کنسرت ها ؛ و اجرای نمایش ها و سایر روشهای مرتبط عرضه نماید .

ماده ۵

شهریه

۵-۱- میزان شهریه تعیین شده

- میزان شهریه دریافتی بابت آموزش های هنری (انفرادی و گروهی) در هر سال از سوی دفتر امور توانبخشی روزانه و توانپزشکی سازمان بهزیستی کشور کارشناسی و از طریق بخشنامه به مراکز ابلاغ خواهد شد.
- ۵-۱-۱- شهریه به صورت ماهیانه و در ابتدای هر ماه دریافت شده و مرکز موظف به ارائه رسید رسمی به خانواده هنرجو خواهد بود.
- ۵-۱-۲- هزینه وسائل مصرفی بر عهده خانواده هنر جویان است .

ماده ۶

وسائل و تجهیزات

وسائل و تجهیزات یک کلاس هنری با توجه به رشته مورد نظر به دو بخش وسائل ثابت و مصرفی تقسیم بندی می شوند . وسائل ثابت ، وسائلی هستند که از الزامات تشکیل و شروع هر کلاسی هستند و در اثر کثرت مصرف در کوتاه مدت از میان نمی روند . وسائل مصرفی نیز به وسائلی اطلاق می شود که در هر جلسه مورد استفاده قرار گرفته و برای جلسه بعد باید آن را تجدید نمود.

- ۶-۱-۱- در رشته هنرهای تجسمی ، تهیه وسائل و تجهیزات ثابت (مانند : سه پایه ، میز نور و ...) بر عهده مرکز بوده و تهیه وسائل مصرفی (مانند : رنگ ؛ کاغذ ، بوم ، قلم مو و ...) بر عهده خانواده هنرجو خواهد بود .

۲-۱-۶- در رشته موسیقی، وسایل و تجهیزات آموزشی غیر قابل حمل (مانند پیانو و ...) که قرار است تدریس شوند باید در کلاس موجود باشد. بدیهی است که هنر جو در هر جلسه ساز شخصی قابل حمل خود را به همراه خواهد آورد.

۳-۱-۶- : در رشته هنرهای نمایشی وسایل و تجهیزات مورد نیاز باید در کلاس موجود باشد.